

ד"ר מאיר מוסר תיאור מחריד ממחנות-עדן

במחלה זו נגועים המבוגרים ובעיקר הילדי-דים. גורם המחלה נטפל לאנשים שתזונתם לקויה.

מחלימים מעט

במחנה בית-ליד כבר ניכר שינוי בפני-הם של העולים. הם נחו, אכלו ומחלימים מעט. אולם עוד רבה הדאגה לקראת ימי-הגשמים וסכנת דלקת הריאות.

ירידה בכמות הדם

חוסר התזונה השפיע מאד גם על כמות הדם של העולים. מספר הכדורים האדומים ברם ירד אצלם עד שלישי, ופחות משלישי, ממספר הכדוריות בדמו של אדם רגיל. מצב זה הוא נוח מאד לשחפת. יש גם הרבה מקרי שחפת בין הילדים, כיום מרפ"אים שחפת זו בסטרפטומיציין (אמצאת הרופא היהודי ד"ר וקסמן). גם הוא שנת"עכבה עליה יהודי תימן עד היום. אילו באו לפני עשר שנים, בטרם הומצאו שתי תרופות פלא אלה, הפניציילין והסטרפטור מיציין, היה חלק גדול מהם מת מפצעים, משחפת ומרעב.

תיאור מחריד ממחנות המעבר בעדן וממצב הבריאות של העולים מתימן נמסר אתמוז ע"י ד"ר י. מאיר, מנהל משרד הבריאות של הממשלה בפגישה עם עתונאים. הנואם ביקר באמצע ספטמבר בעדן וראת את התנאים שם וכיצד היהודים מקבלים עליהם את היסורים באהבה ומבלי לפצות פת.

ניס. "אולם הרופא הממשלתי הבריטי בעדן סגר את הגבול מחשש מגפה. הרעשנו עור למות וראש הממשלה שלח טלגרמות לרוקן את המחנות. ג'ינט עזר בהרבת לחמשת אלפים נפש, שנשארו תקועים ליד הגבול. 235 כמות ילדים

בארץ פתח משרד הבריאות מחלקת ילדי-דים ובה מאה מיטות. מיד הציעה "הדסה" להחזיק את המוסד על חשבונה, וגם סיפקה את עובדיה. גם בסרפנד חיפתח מחלקת ילדים ובה מאה מיטות. כחיפה נוספו 35 מיטות, וכך הצלחנו להתגבר במקצת על המצב החמור.

פצעי רגלים

רוב עולי תימן סובלים מפצעי רגלים, הנקראים כיב טרופי. הודות לפניציילין מצ"יחים להדביר את המחלה תוך שבוע.

באוגוסט החלה הנחירה הגדולה של היהודים מתימן — אחר בעדן לא נעשו שום הכנות מחשיות. בתחילה חשבו שהעור לים יגיעו לעדן, יעשו בה שעות מספר במחנה וינסו לארץ. אולם החטוטים לא הספיקו להעביר אפילו את מחצית הבאים, וכך הצטופפו במחנה, שהיה מיועד לחמש מאות, 12 אלף איש.

שנים עשר אלף ללא מחסה

ד"ר מאיר יצא לעדן עם ד"ר פאלק, רופא הילדים של מוסדות משרד הבריאות, וד"ר שטרנברג, הממונה על מחנות העולים בארץ. התמונה שנגלתה לעיניהם היתה מחרידה. במרחק 12 ק"מ מהעיר, בשדה, בחום הקיץ ובסופות החול, רבצו 12 אלף נפש. כמעט ללא מחסה מהשמש ביום ומהקור בלילה. הם שכבו על מחצלות. אהלים כמעט לא היו.

נדודים קשים

אותו ערב ראו חברי המשלחה קבוצת עולים שהגיעה לעדן. בשיירה היו 15 מכוניות-משא מלאות אדם. 15—20 יום עברו עליהם בנדודים מתימן לעדן. הם עברו כמה נסיכויות וכל שולטן עיכב אותם וגיבה מהם מס. היהודים לא השמיעו כל חלר גה. ירדו בשקט מן המכוניות וציפו למטוס הילדים רבים.

בין הבאים היו חולים רבים. מאה אחוז מהילדים סבלו מחוסר תזונה. ד"ר מאיר הראה לעתונאים תמונות ילדים הדומים לאותם שלדי אדם שבתצלומים אחרים, אשר הביא עמו מאירופה לאחר שהרורה. "זהם שתקו"...

מלבד הדלדול הגופני מרעב כרוני חלו רבים בדרך במלריה טרופית. "זהם שתקו" (על שתי מלים אלו חוזר ד"ר מאיר פעמים רבות). היתה שם מרפאה. אולם החולים לא באו. אפטיה ופטליום שלא יתוארו. היו ששכבו לישון על החול ולמהרת נמצאו מתים. בבוקר היו אוספים את המתים ואת התינוקות שנולדו בלילה. "המצשה הרא" שון שלי היה טינוי אדם, אשר ישוטט כל היום במחנה כדי ללקט את החולים ולחב"י אם אל בית החולים."

הרופא הבריטי סגר את הגבול

ג'ינט גילה נכונות רבה לסייע בפעולה זו. בשוכנו לארץ הזעקנו את המוסדות והעברנו אהלים, אחיות, רופאים, ומתקן